

Rob Jetten leeft in zijn eigen Teletubbieland

Posted on 1 oktober 2022 by Jacques Hagoort

Zondag 18 september, twee dagen voor Prinsjesdag, mocht de D66-minister voor Klimaat en Energie Rob Jetten (1987) de 33ste Abel Herzberglezing geven in de Rode Hoed in Amsterdam. De lezing wordt jaarlijks gehouden door een Nederlandse prominent met het doel het joods-humanistische gedachtegoed van de schrijver en jurist Abel Herzberg (1893 – 1989) levend te houden.

De lezing van Jetten droeg de prozaïsche titel 'Klimaat' en zou volgens de aankondiging gaan over hoe Jetten de klimaatdoelen wil halen en tegelijkertijd de energievoorziening wil waarborgen. Dat zou maar een saaie en droge bedoening zijn geworden.

Een empathische klimaatminister

In plaats daarvan koos Jetten ervoor, zijn toehoorders nu eens precies uit te leggen wat hem als sociaalliberaal drijft om zich met hart en ziel voor het klimaat in te zetten. Het leverde een onthullend inkijkje op in het gedachtengoed van de jongste

en meest ambitieuze minister uit het kabinet Rutte 4.

Jetten begon de lezing met zijn versie van wat in het leven en werk van Herzberg centraal had gestaan. Dat was zijn medemenselijkheid (het beste voor hebben met de medemens) en zijn empathie (inlevingsvermogen). En laten dat nou juist de twee kernbegrippen zijn die voor Jetten leidend zijn in zijn werk als klimaatminister.

Klimaatverandering ziet Jetten als een acute existentiële bedreiging. En juist voor de mensen in klimaatnood en voor de komende generaties wil Jetten opkomen, als minister en als vertegenwoordiger van de 'eerste generatie die de gevolgen van klimaatverandering op grote schaal merkt' en de 'laatste generatie die er nog iets aan kan doen'.

In zijn lezing liet Jetten zich kennen als een bevlogen en doctrinair klimaatstrijder. Hij is er vast van overtuigd dat als we niet heel erg snel ingrijpen de aarde voor mensen onleefbaar wordt. De bron van alle kwaad is onze verslaving aan de fossiele brandstoffen kolen, olie en gas. Daardoor is de concentratie van CO2 in de atmosfeer sinds het begin van de industriële periode drastisch toegenomen wat heeft geleid tot een gevaarlijke opwarming van de aarde en een daaraan gekoppelde verontrustende verandering van het klimaat. Met als gevolg, onder andere, zeespiegelstijging, overstromingen, bosbranden, droogten, hongersnoden, gewapende conflicten en vluchtelingenstromen.

Naar het beloofde land

Jetten wil ons zo snel mogelijk, uiterlijk 2050, van onze fossiele verslaving afhelpen om zo doende de mondiale opwarming van de aarde te beperken tot anderhalve graad Celsius. Met die opwarming valt nog net te leven. In Jettens beloofde land wordt alle energie opgewekt uit hernieuwbare en schone bronnen. 'Onze natuur is dan schoner en diverser, niet langer alleen een grondstof maar een bron van leven, vermaak en verwondering'. En in de economie zal 'de groei van levenskwaliteit gaan boven de groei van kapitaal'.

Jetten wil breken met het huidige economische systeem 'waarin onze eindeloze productie en consumptie ten koste gaat van een eindige aarde'. En ook nog eens de oorzaak is van grote sociale en economische ongelijkheid. Onder leiding van Jetten zal de overheid 'stevig ingrijpen in de economie, ten gunste van mens en cultuur'. Hij zal er ook voor waken dat op weg naar 2050 gewone burgers buiten de boot

vallen.

‘Nationaal burgerberaad’

Ook wil Jetten burgers mee laten praten en beslissen over de weg naar 2050 door het instellen van een nationaal burgerberaad, waarvoor het ‘de hoogste tijd is’. Maar aan het overkoepelende klimaatdoel van anderhalve graad en het afgeleide doel van klimaatneutraliteit in 2050 mag onder geen beding worden getornd. Voor die doelen heeft de kiezer hem een duidelijk mandaat gegeven, aldus Jetten.

Jettens kennis van het klimaat en klimaatverandering is eendimensionaal en bestaat uit niet meer dan de welbekende en simplistische clichés en slogans die regelmatig zijn te horen in kringen van klimaatactiegroepen waarmee hij zich niet zonder trots vereenzelvigt. Hij heeft alle waardering en sympathie voor de acties van Urgenda, Milieudefensie en Extinction Rebellion. Vooral met jeugdige actievoerders (Greta?) voelt hij zich zeer verbonden.

Een goed voorbeeld van het klimaatsimplisme van Jetten is zijn duiding van de recente ernstige overstromingen in Pakistan: die zijn zonder enige twijfel een rechtstreeks gevolg van de opwarming van de aarde. Dat klimaatwetenschappers met de beste wil van de wereld dat niet kunnen bevestigen, hoe graag ze dat ook zouden willen, is niet aan Jetten besteed.

Het is overduidelijk dat Jetten leeft in een sprookjesland ver verwijderd van de echte wereld. Hij gelooft heilig dat als gevolg van zijn ambitieuze Nederlandse klimaatbeleid de mondiale opwarming van de aarde beperkt zal blijven tot maximaal anderhalve graad.

Moeite met de kolen

Toen Jetten kortgeleden door externe omstandigheden gedwongen werd ‘de kolencentrales weer harder te laten draaien’ heeft hij het daar persoonlijk heel moeilijk mee gehad, zo bekende hij zijn toehoorders. Want door de extra uitstoot van die centrales zou het doel van de maximale opwarming van anderhalve graad wel eens in gevaar kunnen komen. Nu hoeft de minister zich daar realiter geen zorgen over te maken, want het sluiten of openen van een paar kolencentrales in Nederland heeft nul kom nul invloed op de mondiale opwarming.

De anderhalve graad doelstelling is een kostbare illusie en een product van provinciaals wensdenken. Het is uitvoeringstechnisch onhaalbaar en geopolitiek wereldvreemd. Weliswaar hebben klimaatactivisten en activistische wetenschappers sinds 2018 geprobeerd de anderhalve graad tot een soort mondiale norm te verheffen, maar dat is inmiddels jammerlijk mislukt.

‘Keerpunt 22’

Er is vandaag de dag geen serieuze klimaatwetenschapper meer te vinden die de anderhalve graad nog wil verdedigen. Helaas zijn de Europese klimaatpolitici nog niet zover maar dat zal uiteindelijk wel komen. Ook Jetten zal op enig moment de harde feiten onder ogen moeten zien.

Opmerkelijk is ook, hoe Jetten zijn eigen rol ziet in de strijd tegen de mondiale klimaatverandering. Zonder enige gêne riep hij in zijn lezing zijn klimaatprogramma uit tot Keerpunt 22, naar het jaar 2022 waarin hij aantrad als minister van Klimaat.

Met de komst van Jetten wordt zo eindelijk de strijd tegen de klimaatverandering eens goed aangepakt, wat daarvoor gebeurde mag geen naam hebben. En in 2072, 50 jaar na Keerpunt 22 en ruim 20 jaar na de intocht in zijn beloofde land, zal het Nederlandse volk vol trots en dankbaar terugkijken op wat Jetten met zijn Keerpunt 22 voor elkaar heeft weten te brengen.

Terug naar 1972

Met Keerpunt 22 verwees Jetten naar Keerpunt ‘72, het fameuze regeerakkoord waarmee in 1972 de progressieve partijen D66, PvdA en PPR – de volgorde is van Jetten – gezamenlijk de verkiezingsstrijd ingingen. Volgens Jetten een radicaal akkoord waarin vooral de hand van Hans van Mierlo, de oprichter van D66, te herkennen was.

Van Mierlo was destijds zeer onder de indruk van de hype rond het in 1972 verschenen rapport van de Club van Rome en zou die ideeën toen hebben ingebracht in Keerpunt ‘72. Eigenlijk moeten we Van Mierlo dus zien als een klimaatactivist avant la lettre en staat Jetten dus in een lange D66-traditie.

Jetten maakt hier wel een potje van de parlementaire geschiedenis ter meerdere glorie van zijn partij en hemzelf. In tegenstelling tot wat Jetten in zijn lezing

beweerde, was Keerpunt '72 helemaal niet zo'n revolutionair programma, het was niet meer dan een onbetaalbaar progressief wensenpakket ('iedereen een auto'). Een heel erg duur Sinterklaaslijstje, volgens de destijds gezaghebbende Groningse hoogleraar economie en PvdA-sympathisant Jan Pen (1921-2010).

Jetten was hoogst waarschijnlijk in de war met het rapport van de commissie-Mansholt, waar Van Mierlo ook deel van uitmaakte. Dat was inderdaad een radicaal rapport, geïnspireerd op het Club van Rome-rapport waarbij de economische ordening van Nederland op de schop werd genomen, precies zoals Jetten nu ook voorstelt in zijn Keerpunt 22.

Maar van de voorstellen van Mansholt c.s. is maar bitter weinig in Keerpunt '72 terecht gekomen, want dat ging de toenmalige PvdA-lijsttrekker Joop den Uyl veel te ver. En ook Keerpunt '72 zelf is voor de drie progressieve partijen niet het keerpunt geworden waar ze op hadden gehoopt.

Hij heeft de beste bedoelingen

Wat heeft Jetten met zijn Herzberglezing zijn toehoorders en lezers duidelijk gemaakt? Allereerst dat zijn hart op de juiste plek zit en dat hij zeer gedreven en onbaatzuchtig zijn idealen probeert te verwezenlijken, daar is geen twijfel over mogelijk. Waar wel aan getwijfeld kan worden is aan zijn werkelijkheidszin.

De klimaatdoelen die Jetten nastreeft zijn extreem, onhaalbaar en wereldvreemd. Keerpunt 22 zal uiteindelijk hetzelfde lot treffen als Keerpunt '72. Het verschil is wel dat de bedenker van Keerpunt 22 nu aan de knoppen zit en voorlopig ongehinderd zijn gang kan gaan. Totdat de wal het schip keert.

Jacques Hagoort *volgt het klimaatbeleid op de voet. Hij is één van de tientallen gedreven, deskundige en/of nieuwsgierige auteurs die samen Wynia's Week maken. Doet u* ***als donateur*** *mee aan Wynia's Week? Van harte welkom! Doneren kan* ***HIER****. Hartelijk dank!*